

נר שמואל



לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון י"ז באדר ב תשע"ז

# שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: [n101@okmail.co.il](mailto:n101@okmail.co.il) פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

## קידושין - ט"ז

1. מה המקור שעבד עברי נקנה בשטר?

- א. אם אחרת יקח לו, הקיש הכתוב אמה עבריה לאחרת' היינו קידושי אשה שבשטר. ודחו: שלימוד זה מועיל רק לרב הונא שהאדון כותב את השטר, אך לרב חסדא שהאב כותב את השטר, והוא כשטר מכירה, א"כ אינו דומה.
- ב. 'לא תצא כצאת העבדים', שאין דינה כעבד כנעני שיוצא בשן ועין אלא רק מקבלת תשלומי נזק, אבל נקנית היא בקנין עבדים 'שטר'. ואין לומר שנקנית בקנין עבדים, והיינו 'חזקה' כיון ש'והתנחלתם אותם לבניכם אחרים' ממעט אותם בחזקה - ולא אחר בחזקה. ומסתבר לרבות שטר שכן מוציאה בבת ישראל. [ואף של'חזקה' יש מעלה שכן קונה בנכסי הגר, מ"מ באישות לא מצינו]. ואי בעית אימא: שכלפי זה מועיל ההיקש לאחרת.

2. מה הם המקורות לקנינים שעבד עברי קונה את עצמו?

- א. בשנים. דכתיב: שש שנים יעבד...
- ב. ביובל. דכתיב: עד שנת היובל יעבד עמך..
- ג. בגרעון כסף. 'והפדה', מלמד, שמגרע פדיונה ויוצאה.

3. בברייתא שנינו - בכסף דכתיב 'מכסף מקנתו'. בשוה כסף 'שייב גאולתו'. באיזה אופן בשטר?

אין הכוונה שכתב לו שטר על דמיו שא"כ היינו כסף, אלא הכוונה שכתוב בו השחרור. ואין לטעון שא"כ מספיק שיאמר בפני שנים 'לך' כיון שמכאן מוכח שעבד עברי גופו קנוי ואינו כחוב ממוני גרידא, והרב שמחל על גרעונו - אין גרעונו מחול, כיון שעל קנין לא מועיל מחילה ולכן צריך דווקא שטר שחרור.

4. ר"ל: אמה העבריה קונה את עצמה במיתת האב מרשות אדון, ק"ו מסימנין. מדוע לא שנינו זאת במשנה?

- א. התנא שייר. ונדחה שלא מצינו שייר עוד דבר, ומיתת האדון אינו נחשב שיור כיון שישנו גם באיש.
- ב. התנא לא הזכיר דבר שאין לו קצבה, ומה שסימנין הזכיר, שאף שאין להם קצבה למעלה, אבל יש להם קצבה למטה שאם הביאה קודם הזמן אינם נחשבים סימנים כדשנינו בן 9 שהביא שתי שערות - הרי הם שומא, [ובבן 9 ויום שהביא ולא נשרו עד גיל 12 - לת"ק הרי הם שומא ולר"י ב"ר יהודה נחשב סימ, ובן 13 ויום שהביא לכו"ע נחשב סימן].

5. ר' שמעון אומר: ד' מעניקים להם, ומהם יש ג' באיש וג' באשה. מה הם למסקנה?

שנים, יובל שהגיע קודם שש, יובל של נרצע ואמה עבריה בסימנים. ואין סימנים באיש ואין רציעה באשה. [להו"א חשבו נרצע במיתת האדון והקשו על ר"ל].

6. כיצד דחו את דברי ריש לקיש הסובר שמיתת האב מוציאה את האמה מרשות האדון?

ברייטא - ואלו מעניקים להם: היוצא בשנים, וביובל, ובמיתת האדון, ואמה העבריה בסימנים ולא הוזכר יוצאה במיתת אב. ופורכים את הק"ו של ריש לקיש מסימנים שאין מוציאים מרשות אב - ומוציאים מרשות אדון, דחינו: מה לסימנין שנשתנה הגוף, משא"כ במיתת אב.

7. ענק עבד עברי לעצמו, ובענין ענק אמה העבריה - ברייתא אחת אומרת לעצמה, וברייתא אחרת - לאביה, וכן מציאתה, ואין לדבה אלא שכר בטלה בלבד. כיצד מתיישב?

- א. להו"א - כשיוצאת בסימנים לאביה כשיוצאת במיתת האב לעצמה.
- ב. למסקנה - שתיהן כשיוצאת בסימנים, וכשהאב אינו נמצא לעצמה.

8. את מי באו למעט?

- א. ענק אמה העבריה לעצמה - למעוטי אחים, כפי ששנינו: אותם לבניכם, ולא בנותיכם לבניכם, מכאן, שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו.
- ב. ענק ע"ע לעצמו - רב יוסף: יו"ד קרת דהיינו אגב אמה. רב ששת: באו לחדש כתוטאי: לו - ולא לבעל חובו.

9. מה הם הדעות בברייתא בענין אלו מעניקין להם?

- א. תנא קמא - היוצא בשנים, ונתרבה מ'תשלחנו.. וכי ותשלחנו' ביובל, ובמיתת אדון, ואמה העבריה בסימנין. אבל בורח, ויוצא בגרעון כסף - אין מעניקים לו, כיון ש'וכי תשלחנו חפשי מעמך' נתמעט בורח ויוצא בגרעון כסף, שאין שילוחו מעמך.
- ב. ר"מ: בורח אין מעניקין לו, כיון שאין שילוחו מעמך, אבל יוצא בגרעון כסף מעניקים לו, ששילוחו מעמך.
- ג. ר"ש: ארבעה מעניקים להם, וכו' הובא לעיל.